

НОВА ЗОРЯ

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається.

Прокуратори чи обжаловані?

Маленька групка диктаторчиків, котрі вже давно не мають над чим „диктувати“, програвши основні вибори, виписала три довгі статті п. з. „Політика у величчю і малім стилі“. В тих трох статтях доконала та групочка перехрещення давньої диктатури на „Репрезентативну Еманацию“. І відмовила тої „еманації“ і УНДО-ню (з поверх півмільона голосами) і всім иншим організаціям української суспільности, а монополі на „еманацію“ таки даліше приписує — собі (гл. ч. 33. „Ради“). Ми признаємо, що одинокий посол групки диктаторчиків є якоюсь „еманацією“ українського народу, а саме „еманацією“ пустої демагогії й негачії та повного браку всякої політичної думки. Зрештою той чоловік мабуть все те заступить собі більше реальною орієнтацією на явніший селробізм і — поступить в тім разі консеквентно.

В тім усім повиборчим похміллі УПП не булоб властиво нічого цікавого, опріч своерідної веселости на тему: „Як з гумором закривати свою програму.“

Але в ч. 35. „Ради“ в довжезній передовиці забавилися наші диктаторчики в прокураторів нашого органу. І пишуть пани прокуратори, немовби вони „вказали“, що статті „Нової Зорі“, а саме: „Березневий акт як учитель“ і її політичні огляди „шкідливі й убийчі“ (не „убийчі“, пп. професори!) та що „політична думка і діяльність, якої прихильником і визнацем повинен бути кожний (!) чесний з собою і своєю нацією громадянин, не сміє (що за рішучі диктатори!) навіть нагадувати тих думок, які ширить „Н. Зоря“... Also sprachen — панове з „Ради“...

Але хто вони всі ментори громадянства?

Се ті, що їм українське громадянство в Галичині віддало було в 1918/19 рр. керму галицько-української політики... Се ті, що політику сю весь час вели від катастрофи до катастрофи... Се ті, що на своїм сумлінню мають за пропачення нашої справи в Галичині і 100-тисячної галицької армії і виїмкових корисних для нас міжнародних обставин... Се ті, що своєю безприкладною нездарною політикою довели наш край до того тяжкого положення, в яким він тепер находиться. Се ті, що на них за все те тяжить історична відповідальність, а особливо за те, що вони мають ще — скажім делікатно — смілість, удавати даліше монополістів представництва думки нашого краю.

Всі інші народи, що завдяки своїм нездарним політикам потерпіли катастрофи, вже давно потягнули згаданих політиків-винуватців до відповідальности і більш або менш прикладно покарали їх. Се сталося в Росії і Німеччині, в б. Австро-Угорщині і Болгарії, в Туреччині, Греції і т. д. Так було зрештою завжди і всюди.

Тільки не у нас! Чи треба пригаду-

вати загально відомі факти, коли головних винуватців нашої державної катастрофи оточували в нас далі — вже після катастрофи — пошаною, почестями і т. п.? Коли дозволяли їм у нас безкарно накидуватися суспільности і далі на провідників, менторів і прокураторів! Коли люде йшли за ними і грязнули далі у пропасть, в яку вони завели нас?

Правда. В нас є для них вирозуміння й оправдання: вони — мовляв — хотіли і хочуть як найкраще... „Хочуть України і то самостійної“... Але ще Драгоманів дав відповідь на таке наївне оправдання: Не досить „хотіти“, треба ще в м і т и! щось путне зробити... А того, як доказують факти, диктатура власне не вміла, хоч мала добрі нагоди і безумовний послух в цілім громадянстві нашім. Але не се ще найгірше! Даліше гірше те, що вона не хоче признати повного банкруцтва своєї політики, що даліше накидається на провід нації і то монополійний, що сміє судити правдиву критику і правдиві думки інших як „злочинні“...

І при тім всім виказує таку саму безмежну наївність, яку виказувала весь час, коли мала владу в суспільности: нпр. закидає нам якусь угодовщину. В тім є акурат тільки розуму, кілько було в вірі диктатури, що Англія перекоотить через Карпати танки (власне танки), „додоб вигнати зі Сх. Галичини проклятих Ляхів“ і віддати край, розуміється, диктаторі, бо кому ж би иншому?

По всіх експериментах з перекочуванням танків наша думка така: Треба нам боротися в границях Польщі як її горожанам, якими ми тепер є, за автономію наших земель. Ніяка держава на світі не дасть собі, поки вона існує, видерти нічого, поки ті, що домагаються від неї чогось, не признають, що опріч прав, які хочуть мати, мають і обовязки. Одно і друге міститься в поняттю горожанської лояльности, котра грубо ріжниться від „угодовщини“. Нам у Польщі належить автономія, котру одначе треба ще вибороти, а то ддятого, що шп. диктатурці в свій час перешкодили, щоб та автономія була сегодня фактом.

Чи наша організація має послів у Варшаві? Чи ми взагалі старалися їх мати, щоб робити якусь „угоду“? Ми пишемо правду своїй суспільности, а саме: Крайний час вийти з дурману, що світ задля нас буде ось сими днями воювати з Польщею і що за Збручем є „гарна укр. держава“, бо там неволя і нужда далеко гірша ніж тут, і сього факту не знищить і сто статей „Ради“ про „Дніпрельстан“. Злочинці се ті, котрі обманюють свій нарід.

Тому час найвищий, панам диктатурцам сказати отверто і ясно: Ви винуватці теперішнього нашого положення в краю і ваше місце не на фотелях прокураторів, лиш на лаві обжалованих. Кому як кому а вам не слід

давати поучення громадянству! Наперед скажіть тому нещасному громадянству, за чий грош видаєте аж два органи і за чий гроші перевели ви коштовну демагогію в часі виборів. Щойно тоді можна буде брати під увагу і ваш голос як голос одной з партійних „еманацій“ українського народу, — а не скорше! Вислід нашої думки такий: Кажемо, що хто має політичний розум і якусь політичну силу, той повинен боротися за автономію українських земель на основі громадянства в Польщі. Не хочете, — то не боріться! Наслідки побачите. Ждїть даліше на англійські танки, німецькі пікельгавби і „гарну державу за Збручем“. І називайте свою негачію „високою, чистою політикою, у величчю стилі“. Але ми не дамо собі заборонити свободної критики того „стилю“ ніяким монополістам ні диктатурцам!

Підготовка польського духовенства в Америці.

Польська Духовна Семинарія у Зл. Державах півн. Америки се гордість польської еміграції та всеї польської суспільности. Основана ще в 1885 р. в м. Детройт, а в 1909 р. перенесена до м. Орчард Лейк'у складається вона з двох шкіл: 6-класової Колегії, типу середньої школи, і властивої Семинарії. Свідомство зрілости Колегії управляє до студій в Семинарії і в Університеті Арм Арбор (Міч). В Колегії є тепер 365 учнів і 16 професорів (12 духовних, 4 світських). Властива Семинарія має відділи: філософічний (2-річний) і богословський (4-літній). Тепер учиться в Семинарії 132 клириків з ріжних ркат. епархій Зл. Держав. Професорів викладає 7-ох. Всі з повною кваліфікацією. Серед вихованків гарно розвинене організаційне життя. Студенти гуртуються і працюють в численних організаціях і брацтвах. Видають свій місячник (Sodalis Marianus). Товариства мають бібліотеку, що має понад 10.000 томів і читальню, котра передплачує поверх 100 часописів.

Мимохіть насувається порівняння з відносинами між Українцями в Америці! Преосвящений Константин в Філадельфії докладає всіх можливих старань і жертв, щоб виховати греко-католицьке молоде духовенство вже з тамошних уроженців, бо без такого духовенства вся наша заморська еміграція а з нею й наша Церква та наш обряд за морем напевно пропаді. Але шож! Кілька (буквально: кілька) інтелігентських демагогів, захопивши в свої руки найважніші пресові органи, агітують між нашим народом, щоб відмовив усяких жертв на те найпотрібіше діло. Виразно пишуть, аби ні centa не жертвував наш нарід на ту ціль! А що масу все лєкше наклонити до того, шоб не давала, ніж до того, шоб давала на публичні цілі, отже руйніники тішаються покищо доволі „гарними“ успіхами. Але вже видно просвітління в народній масі.

ДОПИСИ.

ПІДГАЙЦІ. Сьогодні, це є 19. березня ц. р. отримав я з пошти анонімний лист слідуючого змісту: „Przestrzegamy, że na wypadek naruszenia na życiu lub zdrowiu jakiegokolwiek urzędnika polskiego, czy to w czasie obecnym czy różniejszym w drodze odwetu dostanie pan kulę w łeb lub połamię się panu nogi. Podpis oko za oko ząb za ząb“.

Лист цей писала інтелігентна людина, на що вказує змінений почерк письма. Також зазначаю, що цей лист з погрозами був наданий в Підгайцях, чого доказом є печатка місцевої пошти з німішню датою 19. III. 28. Ніякої участі ні в минувшині, ні в теперішності в якомусь заговорі на польських урядовців я не брав. Це яскрава несправедливість католицького священика-українця о щось подібного взагалі підозрівати і то в імені якоїсь організації, на що вказує слово „przestrzegamy“. Чи життя католицького священика-українця має бути закладом за „naruszenie na życiu lub zdrowiu jakiegokolwiek urzędnika polskiego?“ Гарні часи настають! Прошу це подати до загального відомо.— о. Михайло Блзовський, учитель рел.

ВІННІПЕГ. (Канада). Сумерка в токефалів у Канаді. Релігійне питання в Канаді серед Українців прояснюється. Послідня здається спроба повалення українсько-католицької церкви в Канаді неоправданістю (свистунівцями) не удалася. „Наська“ церква що так розмашисто заповідала, що підотне крила єпископови Будци розкладається. Найголовніші стовпи цього руху серед українського населення в Канаді дуже поріжнилися а навіть побилися по „лані“. Наслідок цього — публічне зірвання Українського Народного Дому у Вінніпегу з православним Собором і жива полеміка „Українського Голосу“ (що заступає т. зв. Собор) і „Канадського Фармера“ (що заступає Український Народний Дім і всіх тих, що кинули новомодну секту Серафимшину). Одна і друга сторона виводить на денне світло свою роботу, що стояла в злочи

з тим „православієм“ і яка певно нічого доброго не принесла українській іміграції. Значи відтинати собі взаїмно крила і то дуже добре, бо вони вже вправлені в тій роботі.

Вістка про це розійшлася вже і по фармах і збаламучені свистунівцями люди не знають, що тепер робити. Здаєсь що частина верне назад до своєї церкви, яку покинули, а більшість опиниться в большевицьким таборі.

Соборники* з Вінніпегу думали централізувати всі свої недобитки, що ще їх тримаються під свій омофор, але нема досить відважних поміж ними бо фармери готові тепер бити. Що вони тепер зроблять і до чого вже возмуться — годі предвидіти, бо навіть і церков на котрій думали зробити золотий інтерес, їм не дописала.

Зїзд укр. катол. духовенства. В марті с. р. має відбутися зїзд українського католицького духовенства у Вінніпегу. Предсідником ізза неприсутності Еп. Будки буде Вспр. о. Олексів ген. вікарій. Цей зїзд, як показують реферати найчільніших священників, заповідається поважно. Головна шіль зїзду — реорганізація нашої української католицької іміграції на церковно народнім полі.

Справа імміграції. Доміняльське правительство Канади підняло живу дискусію над імміграцією і після ходу дискусій виглядає, що обмеження імміграційного закону, котрий уведено минулого червня, зовсім знесуть. Всі тої гадки, що Канада потребує нових горожан. Думають тепер над поселенням нових іммігрантів щоб вони, коли прибудуть, як найскорше могли засимілюватися. залізничні і корабельні компанії зачали вже сильну агітацію за новими поселенцями.

Жертви

надіслані до Адміністрації „Нової Зорі“ на Катол. пресу

1) Юліяна Маркевич — Львів, зол. 2:00;
2) о. Веугун Микола — Падусільна, зол. 5:00;
3) п. Кордюкова Ю. — Львів, зол. 5:00; 4) о. Канда Григ. — Михновець, зол. 5:00; 5) п. Слопська Анастасія — Бучач, зол. 10:00.

НОВИНКИ.

— У. Н. С. зліквідований, як повідомляє преса. Така сама доля жде кождо орган зацію, котра не опирається виключно на певних кругах своєї суспільности, тільки оглядається на урядову допомогу. Се відноситься не тільки до польських УНС-ів, але й до московських, харківських та всяких інших, хочби вони не знати як кричали про своє „самостійництво“. Кождий уряд старается мати своїх УНС-ів так у себе, як і в сусідних державах, — але кождий „пустиць у трубу“ кождого УНС-а скорше або пізніше.

Польсько-данцігський договір з 12. серпня 1925 р. про приміну вивозових мит уже затверджений в Польщі й у Данцігу. Договір набирає законної сили з днем 3. квітня.

— Не вільно курити в залізничних ждальнях. Увійшли в життя нові приписи, в яких м. і є заборона курення тютюну в ждальнях. Хто куривби, платить кару 5 зол.

— Пожежі. В Дрогобичі в хаті господаря Возняка вибухла з невідомих доси причин пожежа. Був сильний вітер і огонь перекинувся на сусідні будинки. Згоріло 8 хат, 4 шопи й 1 стодала. — У с. Струтин у Яворівщині вибухла грізна пожежа. Згоріло 106 забудувань. У замшанні згинула 63 літня жінка й 1 дитина. Шкоди значні.

— Озимина вимерзла. Із ріжних сторін краю надхдять вісти, що ячменна й пшениця вимерзла зовсім. У деяких околицях вимерзло й жито.

— Розстріл Суровцової. Преса доносить, що большевики розстріляли на Україні м. и. відому і в Галичині п. Суровцову, котра здобула докторат філософії у Відні, була дуже діяльна Українка. В останніх літах навіть хвалила большевиків, пересилаючи дописи в американську пресу. Але вони очевидно не могли їй простити колишніх її патріотичних виступів — і вбили, заманивши на Бел. Україну.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає.

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники „ДОБРА КНИЖКА“, — Lwów, skr. poczt. 4.11

Важне для П.Т. Духовенства і Читалень! **Евангелія** служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, опрацьовані дешево і на час перепаєтня П. ПОДОЛЯКА, Львів, вул. Жовківська ч. 28. I. поверх. 149 5-2

РІК ОСНОВАННЯ 1860.

Найстарше у Львові концесіонване підприємство будовляне, теслярське і керничне (вертничне)

ФІРМА АНТІН ФЕХТЕР

уряд. уповн. майстер теслярський і керничний та рурмайстер

Львів, вул. Шумлянського 2.

Виконує всякі роботи в обсязі теслярства і студлярства. Поручається як одинокий спеціаліст для важніших копаных керниць взагалі, то є мурованих, бетонованих, белькованих і цимринованих разом з уставленням до них помп і моторів усіх системів. Фахові поради при загвожджених керницях даю при порученні мені керовництві роботами.

154 7 20

154 7 20

БІЛЛЯ, БЛЮЗКИ, ШЛЯФРОЧКИ, СПІДНИЧКИ, ПАНЧОХИ, ТРИКОТАЖІ і т. п. найдешевше поручає фірма

„ГОЛЬФ“

Львів, Кілінського 1.

напроти Віденської Каварні.

Ціни для зареклямовання нашого магазину найнижші.

167 4—24

ОБИДИ з 3-ох страв зол. 1:50

для абонентів знижка. ПИВО живецьке і львівське поручає РЕСТОРАН під „ЗОЛОТОЮ ГРУШКОЮ“ — (давній 142 Людвіг) — тепер 13 24

І. Гайдінгер, Львів, ул. Краківська 7.

Сорочки, підштанки, ковнірці, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, кольоратки, та імпреговані маншети — по найнижчих цінах продає галантерійна торгівля ШТАЙНБРУХА, Львів, вул. Трибунальська 1. (угол Ринку). 73 20-20

Оказія! Нові й уживані МЕБЛІ

спальні, їдальні, поодинокую хатню обстанову на догінних умовах

маг. меблів, **ГЕРМАН МІНЦЕР,** поручає

165 Львів, Трибунальська 4. 4—5

ВИНА краєві і заграничні

:: поручає по конкурентійних цінах ::

168 Гуртівня ВИН 3—4

ЖИГМОНТ ВАЙС, Львів, Скарбківська 4. (в пивниці).

ЖЕРЕЛО РУКАВИЧОК і ПАНЧІХ

І. ЗІХЕРА

Львів, пл. Капітульна ч. 3.

169 (напроти КАТЕДРИ) 2—20

поручає великий вибір рукавичок і панчіх

Рукавички скірянні 6:90, 7:50, 8:50.

„ фільдекос і нитяні . . . від 2:50

Панчохи фільдекос 2:90

„ „ I-a 4:59

Реформи фільдекос . . . . . 4—

„ шовкові . . . . . 9—

Сорочки попелінові . . . . . 14—

Пантофельки домові . . . . . 6—

Капелюхи діточі 2:50

Краватки шовкові 1:90

також палички, парасолі,

перфумерія і біжутерія.

ЗУБИ виробляю ЦІННИКУ

по таким

1 золот. корона . 18 зол.

1 золот. зуб . . 15 „

1 зуб на кавчуку 2 „

1 репаратура . 3 „

Все з найлучшого матеріялу

РАППАПОРТ, пл. Марійська ч. 7.

(де каварня de la aix).

127 Знижок не уділяю! 18—24